

Lääkkeiden luovutus valtakunnallisessa terveydenhuolto-ohjelmassa (varalle luovuttaminen)

Uudet kysymykset ja päivitettyt vastaukset merkitty alle **Uusi**-merkinnällä. Kirjanpitoon ja tietojen siirtymiseen eläinlääkäriohjelmasta Nasevaan on vastattu osiossa "[Tiedot lääkityksestä ja eläinlääkäriin kirjanpitovelvollisuus](#)".

En ole tilan terveydenhuoltoeläinlääkäri, mutta olen tilalla sairaskäynnillä hoitamassa akuuttia sairastapausta päivystysaikaan. Saanko samalla jättää lääkkeitä, kun tilalla on ollut sairastapauksia paljon? Tilan lääkkeet eivät riitä seuraavaan terveydenhuoltoeläinlääkäriin käyntiin asti?

- Et saa jättää lääkkeitä varalle. Ainoastaan terveydenhuoltosopimuksessa nimetyt terveydenhuoltoeläinlääkärit saavat luovuttaa lääkkeitä tulevien tautitapausten varalle. Ohjeistat tilaa olemaan arjen tultua yhteydessä omaan terveydenhuoltoeläinlääkäriin. Sinä saat luovuttaa lääkkeitä vain hoitamasu eläimen tarvitsemää hoitoa varten.

Mitä terveydenhuollosta vastaavan eläinlääkäriin on katsottava tilan lääkekirjanpidosta?

- Tuottajan pitämän sähköisen kirjanpidon on täytettävä MMM:n asetuksen [21/2014](#) vaatimukset. Huomiota kannattaa kiinnittää erityisesti seuraaviin asioihin:
  - Onko lääkkeiden varoajat kirjattu oikein? Jos olet määrännyt ohjevaroaikaa pidemmän varoajan, tämä on löydyttävä myös sähköisestä kirjanpidosta. Tämä on tärkeää elintarviketurvallisuuden varmistamiseksi.
  - Onko kaikki tilalla itse annetut lääkkeet kirjattu terveydenhuoltojärjestelmään?

Lue lisää Eviran muistutuskirjeestä [ETT:n sivuilta](#)

Miten usein terveydenhuoltosuunnitelma on päivitettävä?

Vähimmäistiheys on kerran vuodessa. Päivitys on tehtävä aina, kun siihen on tarvetta. Lääkitysosiosta tulee kiinnittää huomiota annostuksiin sekä oireiden kuvaamiseen ja siihen, milloin oireet edellyttävät yhteydenottoa eläinlääkäriin.

Lue lisää Eviran muistutuskirjeestä [ETT:n sivuilta](#)

Voiko terveydenhuoltoeläinlääkäreitä olla useampi kuin yksi? Yhteisvastaanotoilla tilan terveydenhuoltoa voi tehdä useampi kuin yksi eläinlääkäri.

- Nasevassa eläinten omistaja tai haltija voi terveydenhuoltosopimuksessa valtuuttaa varsinaisen sopimuksen tehneen eläinlääkäriin lisäksi muita ns. lisäeläinlääkäreitä osallistumaan terveydenhuoltotyöhän. Näiden eläinlääkäreiden on oltava nimettyinä terveydenhuoltosopimuksessa. Vasta tämän jälkeen näillä eläinlääkäreillä on oikeus luovuttaa lääkkeitä tulevien sairastapausten varalle terveydenhuoltosopimuksessa sovitulla tavalla, sillä heillä on käytettävissään samat tiedot kuin sopimuksen tehneellä eläinlääkäriillä.

Yhtä eläinten pitopaikkaa kohti voi olla vain yksi terveydenhuoltosopimus. Valtuutus tilan tietoihin ja myös oikeus luovuttaa lääkkeitä voidaan Nasevassa siirtää määrääjäksi esim. kesälomien aikana myös kyseisten eläinlääkäreiden sijaisille samoin edellytyksin kuin vakituiset terveydenhuoltoeläinlääkärit.

Omistaja voi valtuuttaa kaikki haluamansa muut eläinlääkärit siten, että he näkevät tilan tiedot ja voivat siirtää käyttämiensä ja jatkohoitoon antamiensa lääkkeiden tiedot eläinlääkäriohjelmasta Nasevaan. Näillä eläinlääkäreillä **ei ole oikeutta** luovuttaa

lääkkeitä tulevien sairastapauksien hoitoon.

Sikavassa eläinlääkärit nimetään terveydenhuoltosopimuksessa. Näitä ovat hoitava eläinlääkäri (=sopimuksen tehnyt eläinlääkäri) ja lisäeläinlääkärit, joiden nimet ovat myös sopimuksessa. Tuottaja ei tällä hetkellä pysty tekemään valtuutuksia itse. Muutokset voi tehdä vain Sikavan rekisterivastaava. Kaikki nämä eläinlääkärit näkevät tilasta samat tiedot.

Saavatko terveydenhuoltoeläinlääkäriin sijaiset luovuttaa lääkkeitä varalle?

- Kyllä. Tämä edellyttää sitä että kyseinen terveydenhuoltoeläinlääkäri ilmoittaa Nasevaan tai Sikavaan sijaisensa nimen, jolloin Nasevan tai Sikavan rekisterivastaava laittaa viransijaisuuden voimaan poissaolojakson ajaksi. Tällöin varsinaisen terveydenhuoltoeläinlääkäriin oikeudet siirtyvät sijaiselle. Kun sijaisuus päättyy, päättyvät myös sijaisen oikeudet tiloihin.

Jotta tämä on mahdollista, sijaisen tulee hakea käyttöoikeutta Nasevaan tai Sikavaan. Sijainen toimii järjestelmissä aina omilla tunnuksillaan, Kaikki hänen tekemänsä toimenpiteet rekisteröityvät viransijaisen omiksi tekemisiksi.

Historiatieto eri viransijaisuuksista säilyy Naseva- ja Sikava-rekisterissä.

Jätän tilakäynnillä jonkin verran lääkkeitä, jos lääke loppuu ennen seuraavaa Naseva-käyntiä, voiko tuottaja hakea sitä lisää vastaanotoltani?

- Lainsäädäntö ei rajaa lääkkeen luovuttamista tapahtuvaksi tilalla, joten näin voi tehdä. Eläinlääkäriin on kuitenkin aina syytä selvittää, miksi lääkkeitä on kulunut arvioitua enemmän, ja arvioitava, onko tarvetta mennä käymään tilalle.

Miksi terveydenhuoltosuunnitelmaan kuuluvissa tiedoissa kysytään c-kohdassa (eläinten terveydentilan ylläpitoon ja ennaltaehkäisyyn liittyvät toimenpiteet) myös vitamiinien ja hivenaineiden saannin turvaamista?

- Suunnitelman tässä kohdassa on kuvattava keskeiset rokotus- ja loishäätöohjelmat sekä vitamiinien ja hivenaineiden saannin turvaaminen. Tämä on edellytys sille, että tarvittaessa voidaan luovuttaa varalle lääkkeeksi luokiteltuja vitamiineja ja hivenaineita, kuten lääkkeeksi luokiteltuja rautavalmisteita.

Onko terveydenhuoltokäynnillä täytettävä joka kerran Naseva-lomake?

- Nasevassa on vuosikatsauslomake, joka täytetään vähintään kerran vuodessa. Lisäksi terveydenhuoltokäyntejä varten on terveydenhuollon ”tilannekatsaus”-lomake. Tilannekatsauksen osa ”lääkitystarpeen tarkastelu” tulee täyttää jokaisella lääkitsemislainsäädännön mukaisella terveydenhuoltokäynnillä lääkkeiden varalle luovuttamisesta sopimuksen tehneillä nautatiloilla.

Sikavassa täytetään joka käynnillä sama porsastuotanto-/yhdistelmäsikalan tai lihasikalan terveydenhuoltokäyntilomake riippumatta siitä, luovutetaanko tilalle lääkkeitä vai ei. Tämän lisäksi Sikavassa on erillinen terveydenhuoltosuunnitelmalomake, jonka pohjalta tehdään terveydenhuoltosuunnitelma ja siihen sisältyen hoito- ja lääkityssuunnitelma vähintään kerran vuodessa.

Lomakkeet on aina täytettävä huolellisesti.

Voinko laittaa lypsykarjatilän lääkityssuunnitelmaan jätettäväksi lääkkeeksi vasikoiden hengitystietulehduksen hoitoon mikrobilääkkeen, jos tapauksia on harvaksen muutaman kerran vuodessa? Täytyykö aina ottaa näytteitä, jotta varalle luovuttaminen on luovuttamista?

- Lääkkeitä saa luovuttaa varalle tavanomaisesti esiintyviä sairastapauksia varten. Tässä tapauksessa terveydenhuoltoeläinlääkäri on siis otettava kantaa siihen, ovatko harvaksen esiintyvät hengitystieinfektiot tavanomaisia sairastapauksia tilalla. Jos TH-eläinlääkäri päättää jättää hengitystieinfektioihin mikrobilääkkeitä, niin joka kerran ei tarvitse ottaa näytteitä, vaan asetus edellyttää säännöllistä näytteenottoa. Toinen mahdollisuus on käydä hoitamassa yksittäiset vasikat akuutteina sairastapauksina. Näytteitä on otettava vähintään kerran vuodessa jos samoja oireita hoidetaan toistuvasti riippumatta siitä, onko lääkkeet luovutettu varalle vai ei.

Miksi piilevä utaretulehdus on lisätty listaan taudeista, joiden varalle voi luovuttaa lääkkeitä?

- Lausuntokierroksen jälkeisessä sidosryhmien kuulemistilaisuudessa myös piilevä utaretulehdus lisättiin tauteihin, joihin voi luovuttaa varalle lääkkeitä terveydenhuoltosopimuksen puitteissa. On aina eläinlääkäriin ja tilan välinen asia sopia terveydenhuoltosuunnitelmassa, mihin sairauksiin tilan tautitilanne edellyttää lääkkeitä luovutettavaksi varalle.

Uusi
31.10.18

Miksi lehmien pitkäkiimaisuus ei ole listalla tarpeista, joiden varalle voi luovuttaa lääkkeitä?

- Gonadoreliinin oikea käyttö ei ole mahdollista ainoastaan ulkoisten oireiden perusteella. Lehmien pitkäkiimaisuus voi johtua monista eri syistä. Useimmiten se liittyy hormonitoiminnan häiriöön. Todellista pitkäkiimaisuutta esiintyy lehmillä harvoin, ja tavallisimmin on kyse pitkään valuttavista yksilöistä. Pelkkien ulkoisten oireiden perusteella ovulaation induktio annetaan helposti epäfysiologiseen aikaan. Lisääntymishäiriöiden hoito edellyttääkin aina munasarjadiagnostiikkaa, jonka perusteella eläinlääkäri valitsee eläimelle oikean hoidon ja hoidon ajankohdan.

Lääkitsemisasetuksen mukaan TH-eläinlääkäri saa luovuttaa varalle ”prostaglandiineja yksittäisten emakoiden porsimisen käynnistämiseen, kun emakon tiineys on jatkunut vähintään 116 päivää”. Tarkoittaako tämä sitä, että TH-eläinlääkäri voi jättää prostaglandiineja käytettäväksi ryhmäporsituksessa niille yksittäisille emakoille, jotka porsivat ennen seuraavaa TH-käyntiä?

- Ryhmäporsitus ei ole prostaglandiinin käyttöä yksittäisille emakoille, vaan eläinlääkäri hoitaa ryhmäporsitukset jatkossakin. Vaikka prostaglandiinit on monikossa, tässä on tarkoitettu prostaglandiinin jättämistä varalle vain yksittäisten emakoiden porsimisen käynnistämiseen. Tämä voi tulla eteen silloin, eläinlääkäri ei ole voinut käynnistää yksittäisten emakoiden porsimista käynnillä, koska tuo 116 päivän aikaraja ei ole vielä täyttynyt. Näiden yksittäisten emakoiden porsimisen käynnistämiseen prostaglandiineja voi TH-eläinlääkäri jättää varalle.

Mitä ovat tapaukset, joissa eläin tarvitsee akuutisti eläinlääkäriä ja joihin eläinlääkäri ei saa luovuttaa lääkkeitä varalle?

- Lääkitsemislain perusteluissa tällaisiksi akuuttia eläinlääkäriä apua vaativiksi tapauksiksi on kuvattu esimerkiksi seuraavat tilanteet: lehmien kuumeiset utare- ja kohtutulehdukset, synnytykset, poikimahalvaukset, tapaturmat ja odottamattomat äkilliset sairaustapaukset sekä tavanomaisesta poikkeavat sairastumiset, eläinlääkäriin diagnostiikkaa edellyttävät tapaukset tai eläinlääkäriin ammattitaitoa vaativat toimenpiteet hoidettaisiin kuten nykyisinkin eläinlääkäriin käynnillä
- Pitopaikassa lääkkeitä saa käyttää vain sellaisten sairastapausten hoitoon, joiden oireet ja hoito on kuvattu terveydenhuoltosuunnitelmassa.

Lihanautatila, jolle tehdään nykyisin yksi terveydenhoitokäynti vuodessa, ei ole mitään tarvetta luovuttaa varalle lääkkeitä, koska eläinten terveyden tila on hyvä.

Jääkö tällöin tilan käyntifrekvenssiksi kerta vuodessa vai meneekö se eläinmäärän ja tuotantosuunnan mukaisesti kahteen kertaan vuodessa siitä huolimatta, ettei tila käytä lääkkeitä?

- Jos lääkkeitä ei luovuta varalle, käyntitiheys kerran vuodessa riittää. Tihennetyt käyntivälit ovat edellytyksenä lääkkeiden varalle luovuttamiselle terveydenhuoltosopimuksen tehneille tiloille.